

Suomen Lukiolaisten Liiton liittokokouksen XXXVIII yhdenvertaisuusraportti

Yhdenvertaisuustarkkailijoina liittokokouksessa Kajaanissa 4.–6.11.2022 toimivat liiton toimihenkilöistä valitut henkilöt: Iiris Hynönen, Tiia Penttinen ja Eetu Saari. Ennen kokousta tehtävää hoiti Saaren tilalla Ville Koivisto, joka estyi saapumasta kokoukseen.

Yhteydenottolomake avattiin Syyspäivillä 2022 ja se oli auki marraskuun loppuun saakka. Yhteydenottolomakkeelle tuli vastauksia yhteensä 36 (välillä 4.10.–11.11.2022), lisäksi muutamia yhteydenottoja tuli kasvokkain tai yksityisviestein. Tässä raportissa esitellään yleispiirteisesti yhdenvertaisuudesta saatuja palautteita sekä miten niihin on puututtu heti tai käytänteitä kehittämällä.

Yhdenvertaisuus yleisesti liittokokouksen aikana

- Kokousjärjestelyihin liittyen palautetta tuli mm. kokoussalin lämpötilasta, nimikyltteihin tulleista virheistä, hajusteiden käyttämisestä sekä iltaohjelman esteellisyydestä (ennakkotiedotus esteettömyydestä puutteellinen, ilmapallot, kirkkaat valot).
- Kokoustaessa huomioita tuli puheenjohtamisesta, heilurikäsien puutteesta sekä chat-keskusteluiden vilkkaasta toiminnasta kesken puheenvuorojen.
- Äänestämiseen liittyen toivottiin, että äänestysrauhaa kunnioitettaisiin paremmin, äänestyslippujen täyttämiseen olisi enemmän aikaa salissa ja että ehdokkaiden nimet ja kuvat heijastettaisiin valkokankaalle sekä lähetettäisiin tiedotusryhmään. Saliäänestyksissä puheenjohtaja unohti toisinaan pyytää tyhjät äänet.
- Yleinen keskustelukulttuuri muuttui ajoittain kärkkääksi ja henkilöön meneväksi, ja jotkin puheenvuorot koettiin aggressiivisiksi ja epäkunnioittaviksi. Myös chat-keskusteluissa ja Jodelissa oli havaittu joitakin inhottavaksi koettuja viestejä.
- Palautteet on huomioitu liittokokouksen 2023 järjestelyissä, kuten koulutuksissa, ohjeistuksissa ja muussa suunnittelussa. Nimikylttivirheiden ehkäisemiseksi on myös kehitetty liiton tapahtumien ilmoittautumislomakkeita.

Reilut vaalit ja vaalisyys

- Reiluissa vaaleissa esiintyi lukuisia haasteita vaalisyysyn aikana. Ehdokkaiden keskuudessa ilmeni jonkin verran epäasiallista käyttäytymistä ja osa ehdokkaista koki, että reilujen vaalien periaatteita rikottiin mm. pahaa puhumalla, väärää tietoa levittämällä, ulkopuolelle jättämällä ja muita

ehdokkaita arvostelemalla. Yhdenvertaisuustarkkailijat kävivät lukuisia keskusteluja näistä aiheista yksittäisten ehdokkaiden kanssa ja puuttuivat tilanteisiin parhaansa mukaan.

- Sosiaalisen median kampanjoinnista tuli lukuisia palautteita, aiheina mm. vaalitilien turha ilmiantaminen, piirien sometileillä julkaistut videot ja kuvat, häiritseviksi koetut seuraamispyynnöt, kampanjatiimiryhmien käytänteet ja liiton stokkikuvat. Joitakin huomioita saatiin siitä, että suuri määrä nk. somekannanottoja voisi ohjata ryhmäpaineeseen äänestyspäätöksessä.
- Watereiden rajaaminen vaalivapaaksi tapahtumaksi aiheutti epätietoisuutta. Water-kouluttajat oli valittu jo kauan ennen ehdokkuuksien julkistamista (anonyymillä haulla), joten moni kouluttaja oli sattumalta myös ehdokkaana vaaleissa. Yhteydenotoissa oltiin huolissaan siitä, että tapahtumassa esillä olemalla henkilö tekisi vaalityötä, ja toisaalta siitä, ettei liittokokouksesta uskaltanut puhua säännön takia. Teemaa on pohdittu syksyn 2023 Watereiden kohdalla ja pyritty korostamaan sitä, että johtotehtävien sisällöistä saa silti kysyä ja liittokokouksen markkinointi on osa Watereita.
- Liittokokouksen jälkeen saatiin joitakin palautteita siitä, että joidenkin lukioden tai piirien delegaatioissa olisi saattanut esiintyä vaalikuria.
- Palautteissa tuotiin esille huolta erilaisista asioista, jotka voisivat rikkoa reilujen vaalien periaatteita tai turvallisempaa tilaa, mutta jotka eivät kuitenkaan toteutuneet tai tällaista ei tullut ilmi.
- Palautteet on huomioitu reilujen vaalien periaatteiden ja käytänteiden kehittämisessä sekä liittokokousvastaavien ja ehdokkaiden koulutuksissa. Riskeistä kertovat palautteet on huomioitu, mutta yhdenvertaisuustarkkailijat pyytävät huomioimaan, että tärkeämpää on kertoa mitä on tapahtunut eikä huolehtia mahdollisista riskeistä. Ehdokkailta kerättiin liittokokouksen jälkeen erikseen palautetta vaalisyksystä ja nämä palautteet on myös huomioitu.

Helsingissä 9.10.2023

Iiris Hynönen